

Φάρμακο: Υπάρχουν "έξυπνες" λύσεις!

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

του Προέδρου του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), Διονύση Φιλιώτη, στον δημοσιογράφο του ΣΗΠΕ, Φίλιππο Ζάχαρη

Ο πρόεδρος του ΣΦΕΕ, Διονύσης Φιλιώτης, μιλά για θέματα που σχετίζονται με την αγορά φαρμάκου, την τιμολόγηση και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Υποστηρίζει, ανάμεσα στα άλλα, την πλήρη μηχανοργάνωση του συστήματος υγείας, την διακίνηση του φαρμάκου και την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, αλλά και την ηλεκτρονική κάρτα του ασθενούς. Εξηγεί επίσης τους λόγους έλλειψης φαρμάκων που παρατηρήθηκε τελευταία, ζητώντας παράλληλα συνεννόηση από την κυβέρνηση και όχι αποσπασματικές λύσεις εις ότι αφορά τα θέματα που αφορούν το φάρμακο.

Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται έντονη κινητικότητα από τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις και αλληπάλληλες απεργίες των φαρμακοποιών. Μιλάμε για μια ανοιχτή σύγκρουση με το Υπουργείο Υγείας και αν ναι σε ποιους λόγους οφείλεται αυτή η σύγκρουση;

Θέλω να κάνω μια διευκρίνιση, ότι ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ), του οποίου την τιμή έχω να είμαι πρόεδρος, έχει ως μέλη του όλες τις μεγάλες φαρμακευτικές επιχειρήσεις στη χώρα, εμπορικές και βιομηχανικές.

Σε ό,τι αφορά το θέμα των φαρμακοποιών, αυτοί εκπροσωπούνται από τον φαρμακευτικό σύλλογο. Εμείς αισθανόμαστε πάντως μεγάλη αλληλεγγύη για τα προβλήματα που έχουν και πιστεύουμε ότι η Πολιτεία πρέπει να ενσκήψει με μεγάλο ενδιαφέρον στο πλευρό τους και να κοιτάξει να βρουν κοινά αποδεκτές λύσεις.

Εμείς από την αρχή πιστεύαμε και έχουμε συζητήσει πολύ με την Πολιτεία, ότι όλες οι λύσεις σήμερα θα πρέπει να είναι κατόπιν συνεννόησης ή διαβουλεύσεως και να είναι αποδεκτές από όλους τους εμπλεκόμενους. Μόνο τότε μια λύση είναι λύση, όλα τα άλλα είναι καταστροφή.

Δεν μπορούμε, δηλαδή, να χρησιμοποιούμε τη μέθοδο του "αποφασίζουμε και διατάζουμε" και να προσπαθήσουμε να φτιάξουμε κάτι, χαλώντας κάτι άλλο. Θα πρέπει οι λύσεις να παράγουν αξία για όλους.

Ως πρόεδρος του ΣΦΕΕ, ποια εικόνα έχετε για την κρίση που πλήττει τους επαγγελματίες υγείας, γιατρούς και φαρμακοποιούς;

Η κρίση σε όλα τα επίπεδα οικονομίας στη χώρα μας είναι ανεπανάληπτη. Αν και δεν θέλω να είμαι προάγγελος κακών ειδήσεων, είμαστε ακόμη μακριά από τον πάτο. Αυτό πρέπει να το συναισθανθούμε

όλοι –και η Πολιτεία και ο ιδιωτικός τομέας– και να προσπαθήσουμε όλοι μαζί να συνεργαστούμε με ταπεινότητα και σεμνότητα να βρούμε τις κατάλληλες λύσεις.

Πώς κρίνετε τη διαμόρφωση των τιμών στα φάρμακα; Πιστεύετε ότι επιδείχθηκε η δέουσα προσοχή στον ευαίσθητο αυτό τομέα που αφορά την ανθρώπινη υγεία;

Δυστυχώς, οι λύσεις που δόθηκαν, ήταν λύσεις πανικού. Υπήρχαν και υπάρχουν λύσεις, τις οποίες αποκαλούμε "έξυπνες λύσεις" και οι οποίες έχουν καλύτερο αποτέλεσμα και για τα δημόσια έσοδα και για τα δημόσια ταμεία –γιατί ο "μεγάλος ασθενής" σήμερα είναι το Δημόσιο– και η κυβέρνηση πρέπει να ασχοληθεί σήμερα ιδιαίτερα με τα του οίκου της, δηλ. το Δημόσιο.

Και όταν προσπαθεί να λύσει προβλήματα του Δημοσίου, δεν πρέπει να πλήττει συγχρόνως τον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος κάνει τεράστιες προσπάθειες να παραμείνει υγιής για να αιμοδοτεί το Δημόσιο.

Επομένως, η κυβέρνηση θα πρέπει να ακούει με προσοχή τις ευφυείς λύσεις που προτείνει ο ιδιωτικός τομέας και να αποφασίζει βάσει αυτών. Υπάρχουν ευφυείς λύσεις, λοιπόν, που μπορούν να προσδώσουν μεγαλύτερη εξοικονόμηση πόρων, να καταπολεμήσουν την σπατάλη και συγχρόνως να κρατούν έναν υγιέστερο ιδιωτικό τομέα, προς όφελος της Πολιτείας.

Πρόσφατα, ο ΣΦΕΕ κατέθεσε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, Αίτηση Ακυρώσεως της κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ), με την οποία καθορίζονται τα κριτήρια κατάρτισης της λίστας συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Πέστε μας γι' αυτό.

Όπως συνήθως, έτσι και αυτή η κοινή υπουργική απόφαση συντάχθηκε από κάποιους, καλή τη πίστη βέβαια, αλλά ερήμην της βιομηχανίας και τα κριτήρια αυτά είναι και παράνομα και ανεφάρμοστα.

Εμείς έχουμε καλέσει την κυβέρνηση να συμμετέχουμε στην σύνταξη τέτοιων αποφάσεων, να λάβουμε τη γνώμη μας και να προσπαθούμε να βρίσκουμε κοινώς αποδεκτές λύσεις, οι οποίες θα είναι πάντα προς όφελος και των ασθενών και της Πολιτείας.

Γιατί λέτε ότι τα κριτήρια αυτά είναι παράνομα;

Διότι προβλέπουν πράγματα που δεν έχουν καμία νομική εξουσιοδότηση. Όπως π.χ προβλέπουν περαιτέρω μειώσεις τιμών, ενώ ο νόμος προβλέπει –άρθρο 14 του νόμου 3840 / Μάρτιος 2010– ότι οι τιμές των φαρμάκων στην Ελλάδα καθορίζονται βάσει του μέσου όρου των τριών χαμηλότερων χωρών της Ευρώπης. Και επιπλέον εμείς, αν και κερδίσαμε το Συμβούλιο Επικρατείας, όπου προσφύγαμε εναντίον της καταβολής rebate, παρ' όλα αυτά προσήλθαμε σε διαπραγμάτευση με τον κ. Λοβέρδο – παρουσία του κ. Κουτρουμάνη– και συμφωνήσαμε, λόγω αυτής της κακής συγκυρίας, ότι θα καταβάλουμε το rebate, για να βοηθήσουμε στην προσπάθεια της εξυγίανσης των οικονομικών των δημοσίων ταμείων.

Η κυβέρνηση έχει σύγχυση. Επιμένει να μπερδεύει το θέμα της ελεύθερης τιμής για την ιδιωτική αγορά με τα δημόσια ταμεία. Η δουλειά της είναι να φροντίζει τα δημόσια ταμεία, γιατί αυτός είναι ο "μεγάλος ασθενής".

Τι πιστεύετε για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση των φαρμάκων; Θα επιλύσει ή θα περιπλέξει την κατάσταση;

Ο ΣΦΕΕ έχει κάνει από δεκαετίας σημαία την πλήρη μηχανοργάνωση του συστήματος υγείας και ιδιαίτερα τη διακίνηση του φαρμάκου και την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, όπως επίσης και την ηλεκτρονική κάρτα του ασθενούς, που θα πρέπει να υπάρχει μαζί με το ηλεκτρονικό ιστορικό του. Διότι ένας ασθενής δεν καταναλώνει μόνο χρήματα –δεν είναι οι δαπάνες στο σύστημα υγείας μόνο από φάρμακα– αλλά δημιουργεί δαπάνες και από τις διάφορες εξετάσεις, από τη νοσοκομειακή περίθαλψη και από ένα σωρό άλλα πράγματα, από λάθος διαγνώσεις, από οτιδήποτε άλλο.

Επομένως, πρέπει να υπάρχει και ένα ηλεκτρονικό ιστορικό τους ασθενούς, που να το βλέπει ο καθένας που εμπλέκεται στο να εξετάσει ή να θεραπεύσει αυτόν τον ασθενή.

Το πρόβλημα που παρατηρήθηκε τελευταία με τις ελλείψεις φαρμακευτικών σκευασμάτων στην αγορά, αντιμετωπίστηκε τελικά επαρκώς; Ποιες οι αιτίες δημιουργίας του;

Όπως ξέρετε, το πρόβλημα της έλλειψης φαρμάκων προέρχεται από τη λανθασμένη τιμολόγησή τους. Οι τιμές των φαρμάκων ορίζονται βάσει αυτού του νόμου στο χαμηλότερο επίπεδο της Ευρώπης. Επομένως, εξάγονται, επανεξάγονται ή επαναπωλούνται σε υψηλή τιμή στις χώρες που είναι ακριβότερα.

Η φαρμακοβιομηχανία τα πουλά στις φαρμακαποθήκες και εκείνες στα φαρμακεία, για να τα πάρει ο ασθενής. Κάπου σ' αυτήν τη διαδρομή, μια μεγάλη ποσότητα επανεξάγεται προς όφελος αυτών που κάνουν αυτή τη δραστηριότητα.

Ο πρόεδρος του ΕΟΦ έκανε πολύ μεγάλες προσπάθειες να διαχειριστεί αυτό το πρόβλημα και εν μέρει το καταφέρνει. Δεν μπορεί, όμως, να το διαχειριστεί πλήρως, όταν υπάρχουν αυτές οι τεράστιες πιέσεις λόγω του μεγάλου κέρδους, διότι οι τιμές των φαρμάκων είναι πάρα πολύ χαμηλές στην Ελλάδα.

Εμείς έχουμε καταθέσει πρόταση στην κυβέρνηση, με την οποία μπορεί να λυθεί το πρόβλημα και να μειωθεί ακόμη περισσότερο το έξοδο των δημοσίων ταμείων. Πρέπει, δηλαδή, να υπάρχει μια ελεύθερη τιμή για όλη την αγορά και μετά από διαπραγμάτευση με τις εταιρείες και τα δημόσια ταμεία, ώστε να πληρώνουν λιγότερα απ' όσα πληρώνουν σήμερα.

Σε συνέντευξή σας, πριν από λίγο καιρό, είχατε επισημάνει ανάμεσα στα άλλα ότι εκείνο που θέλει η φαρμακοβιομηχανία, είναι η αντικειμενική, δίκαιη και με διαφάνεια τιμολόγηση. Πιστεύετε ότι έγινε αυτό;

Είναι μια έξυπνη λύση. Το φάρμακο θα μπορούσε δηλαδή να έχει ελεύθερη τιμή –και, όταν λέμε ελεύθερη τιμή, αυτό καμιά φορά σοκάρει ορισμένους– με την έννοια ότι μπορεί ο καθένας να βάλει ό,τι θέλει κλπ. Να το ξεκαθαρίσουμε: Εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με "Αλ Καπόνε", αλλά με σοβαρούς επιχειρηματίες.

Τα δεύτερο είναι ότι, όταν λέμε ελεύθερη τιμή, αυτή ορίζεται και από τον ανταγωνισμό μεταξύ μας, από την αντίστροφη από τις παράλληλες εξαγωγές κατάσταση, όπου, αν την βάλεις πολύ ψηλά, θα γίνει παράλληλα εξαγωγή. Οπότε αυτό σε εμποδίζει να την βάλεις πολύ ψηλά.

Ταυτόχρονα, έχουμε προτείνει ότι μπορεί για το δημόσιο ταμείο να υπάρχει έκπτωση από τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, ώστε να καταλήξει το Δημόσιο να πληρώνει λιγότερα απ' ό,τι σήμερα. Η ελεύθερη τιμή από την ιδιωτική αγορά θα χρηματοδοτήσει, εν μέρει, μια καλύτερη τιμή για τα δημόσια ταμεία.

Ποια είναι τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις; Σε ποια σημεία θα μπορούσαμε να τα εστιάσουμε;

Το μεγάλο θέμα είναι ότι ζητάμε περισσότερη συνεννόηση με την κυβέρνηση, η οποία δεν υπάρχει στην έκταση που θα την θέλαμε και που θα ήταν προς όφελος και των ασθενών και της Πολιτείας και των φαρμακευτικών επιχειρήσεων. Γιατί αυτή η συνισταμένη είναι που θα βγάλει τη χώρα από την κρίση. Η συνισταμένη τού να υπάρχει όφελος από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Και, βέβαια, αν αναλύσουμε αυτή την αρχή της συνεννόησης, λέμε ότι υπάρχει η εξυπνότερη λύση για την τιμολόγηση, η λύση για το πώς πρέπει να λειτουργούν τα δημόσια ταμεία, η λύση για το πώς πρέπει να μηχανογραφηθεί το σύστημα, όχι αποσπασματικά με μεθόδους που θα καταλήξουν σε μακρόχρονο αποτέλεσμα και, τελικά, όταν θα συμβεί, θα είναι ήδη ξεπερασμένο.

Σήμερα η μηχανοργάνωση είναι εύκολη, με επικοινωνία με όλες τις μεγάλες εταιρείες που ελέγχουν όλη την παγκόσμια μηχανοργάνωση, που είναι η Microsoft, η Google και η Amazon, και οι οποίες δεν πουλάνε, σου νοικιάζουν.

Πολλά νομοσχέδια για το φάρμακο έχουν κατατεθεί. Πολλές, επίσης, είναι οι κανονιστικές διατάξεις αλλά και οι εγκύκλιοι που επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις ιατρών και φαρμακευτικών εταιρειών.

Παρ' όλα αυτά, όμως, παρατηρούμε συνολικά μια δυσχέρεια στην εκτέλεσή τους. Πού νομίζετε ότι οφείλεται αυτό;

Δυστυχώς, η χώρα μας φημίζεται ως η χώρα της τσαπατσούλικης πολυνομίας. Γι' αυτό και κάποιος υπουργός / νομικός μού έλεγε κάποτε ότι *«καλύτερα να μην ξέρεις πώς γράφουμε τα νομοσχέδια, γιατί θα απογοητευόσουν»*.

Θεωρείτε ότι ήταν δίκαιες οι περικοπές του φαρμάκου στα νοσοκομεία και στα ταμεία; Ή η κυβέρνηση "στόχευσε" το φάρμακο;

Φυσικά, η στόχευση πρέπει να είναι σε όλες τις δαπάνες της υγείας, όπως και στο φάρμακο. Εμείς δεν είμαστε κατά της πάταξης της σπατάλης στο φάρμακο. Πρέπει να υπάρχει.

Νομίζουμε, όμως, ότι γίνεται με έναν τρόπο αποσπασματικό. Με λίγα λόγια, γίνεται μια καλόπιστη προσπάθεια μεν, άτσαλη δε. Δηλαδή, σε συνεργασία με ένα όργανο, όπως είναι ο ΣΦΕΕ, θα μπορούσε να υπάρξει πολύ καλύτερο αποτέλεσμα και για τους ασθενείς αλλά και για τα δημόσια ταμεία.

Ποια η θέση του ΣΦΕΕ για τα μέτρα που ζητήθηκαν από το Μνημόνιο για την Υγεία;

Τα έχουμε μελετήσει με προσοχή. Βασικά, απ' ό,τι έχουμε καταλάβει, το Μνημόνιο ζητάει μείωση των δημοσίων δαπανών για την Υγεία.

Υπάρχει, πράγματι, σπατάλη στην Υγεία. Σ' αυτό συμφωνούμε απόλυτα. Για τον τρόπο που πρέπει να γίνει αυτή η μείωση, υπάρχουν πολλές "έξυπνες λύσεις" και τρόποι για να γίνει.

Τους τρόπους αυτούς τους έχουμε ήδη υποβάλει στην κυβέρνηση. Ένας από αυτούς είναι η πλήρης μηχανοργάνωση του συστήματος Υγείας, που μπορεί να γίνει άμεσα με τον τρόπο που σας είπα προηγουμένως.

Λόγω της περικοπής κερδών στις φαρμακοβιομηχανίες, πιστεύετε ότι υπάρχει κίνδυνος επίδρασης στην ποιότητα των φαρμάκων;

Κατά κανόνα, όχι. Παρ' όλα αυτά, έχουμε επιστήσει την προσοχή που πρέπει να έχει ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ) στον τεράστιο αριθμό φαρμάκων, τα οποία εξακολουθούν να βγαίνουν και να κυκλοφορούν.

Πρέπει να ενταθούν οι έλεγχοι και να υπάρξει κάποιος τρόπος, ώστε ο ΕΟΦ, όταν ένα φάρμακο κυκλοφορεί στην αγορά, να μπορεί να πιστοποιήσει ότι αυτό το φάρμακο είναι ασφαλές, ποιοτικό και φαρμακοϊσοδύναμο εκεί που πρέπει να είναι.

Και μια τελευταία ερώτηση: Αν είσαστε εσείς υπουργός Υγείας, ποιά θα ήταν η πρώτη ενέργεια που θα κάνατε και τι θα ζητούσατε από τον ΣΦΕΕ;

Θα ζητούσα από τον ΣΦΕΕ τις προτάσεις του και θα αφιέρωνα κάμποσες ώρες μαζί του και δεν θα έβγαινα απ' αυτήν την συζήτηση, αν δεν βρίσκαμε κοινά αποδεκτές λύσεις για τα μεγάλα θέματα, που είναι κυρίως η τιμολόγηση και η αποζημίωση των φαρμάκων από τα δημόσια ταμεία και όλα τα άλλα θέματα της σπάταλης στο χώρο μας.

Κάτι που, όπως καταλαβαίνω, δεν γίνεται τώρα...

Γίνεται προσπάθεια αλλά αποσπασματικά.